

Sygn. akt I Cz 202/13

POSTANOWIENIE

Dnia 26 kwietnia 2013r.

Sąd Okręgowy w Elblągu I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Teresa Zawistowska (spr.)

Sędziowie: SO Aleksandra Ratkowska

SO Dorota Twardowska

po rozpoznaniu w dniu 26 kwietnia 2013r. w Elblągu

na posiedzeniu niejawnym

sprawy ze skargi dłużnika na czynności Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Elblągu H. K. – wszczęcie postępowania egzekucyjnego i postanowienie z dnia 17 stycznia 2013r.

w sprawie z wniosku wierzyciela T. A.

przeciwko dłużnikowi Klubowi Sportowemu (...)

o egzekucję świadczenia pieniężnego (sygn. akt Km (...))

na skutek zażalenia dłużnika

na postanowienie Sądu Rejonowego w Elblągu

z dnia 20 lutego 2013r., sygn. akt IX Co (...)

postanawia :

1. odrzucić zażalenie na rozstrzygnięcie zawarte w punkcie 2 (drugim) postanowienia, dotyczące czynności wszczęcia postępowania egzekucyjnego;
2. oddalić zażalenie w pozostałym zakresie.

Sygn. akt I Cz 202/13

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Elblągu postanowieniem z dnia 20 lutego 2013 r. w sprawie sygn. akt IX C (...) ze skargi dłużnika na czynności Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Elblągu H. K. – wszczęcie postępowania egzekucyjnego i postanowienie z dnia 17 stycznia 2013 r. w sprawie z wniosku wierzyciela T. A. przeciwko dłużnikowi Klubowi Sportowemu (...) o egzekucję świadczenia pieniężnego w sprawie sygn. KM (...) zmienił częściowo postanowienie Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Elblągu H. K. z dnia 17 stycznia 2013 r. wydane w sprawie Km (...) w ten sposób, że koszty niezbędne do celowego przeprowadzenia egzekucji ustalił na kwotę 19.592,05zł w miejsce kwoty 23.598,85 zł (punkt 1) oraz oddalił skargę w pozostałym zakresie (punkt 2).

W uzasadnieniu postanowienia Sąd Rejonowy wskazał, że zgodnie z treścią art. 770 k.p.c. dłużnik powinien zwrócić wierzycielowi koszty niezbędne do celowego przeprowadzenia egzekucji. Koszty te można uznać za niecelowe jedynie

wtedy, gdy dłużnik dobrowolnie spełni świadczenie. W ocenie Sądu a quo w okolicznościach stanu faktycznego sprawy nie można było mówić o dobrowolności skoro należność od dłużnika w kwocie 134.000 zł została wyegzekwowana w postępowaniu o wykonanie zabezpieczenia. Dla odmiennej oceny takiego stanu rzeczy nie miało także znaczenia to, że dłużnik dokonał wpłaty kwoty 134.000 zł na rachunek bankowy Komornika, skoro wpłata ta nastąpiła już w trakcie postępowania zabezpieczającego. Okoliczność, że postanowienie o zabezpieczeniu zostało wykonane i środki zgromadzone zostały następnie na rachunku depozytowym Sądu Rejonowego w Elblągu nie dała wierzycielowi możliwości zaspokojenia się. Zdaniem Sądu a quo wierzyciel nie miał innej możliwości uzyskania należnego mu świadczenia pieniężnego niż wystąpienie z wnioskiem egzekucyjnym, a zatem Komornik zasadnie wszczął postępowanie egzekucyjne i obciążył dłużnika kosztami tego postępowania. Dokonana przez Sąd pierwszej instancji korekta postanowienia Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Elblągu H. K. z dnia 17 stycznia 2013 r. w przedmiocie ustalenia opłaty egzekucyjnej – z 23.598,85 zł do 19.592,05 zł – wynikała z tego, iż zgodnie z art. 49 ust 6 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji organ egzekucyjny zobligowany był łączną sumę opłat stosunkowych obliczonych w sprawie, tj. 23.296,25zł pomniejszyć o kwotę 4.006,80zł pobraną uprzednio od wierzyciela za wykonanie postanowienia o udzieleniu zabezpieczenia – czego w istocie zaniechał. W pozostałym zakresie Sąd pierwszej instancji poczytał skargę dłużnika jako niezasadną, co skutkowało jej oddaleniem.

Zażalenie na postanowienie wniósł dłużnik zaskarżając je w całości. Zarzucił skarżący naruszenie przez Sąd pierwszej instancji art. 49 ust 1 ustawy z dnia 29 sierpnia (...) o komornikach sądowych i egzekucji oraz art. 770 k.p.c. Domagał się zmiany skarżonego postanowienia poprzez uwzględnienie skargi, ewentualnie postulował o uchylenie postanowienia i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania. Zażądał zasądzenia na jego rzecz kosztów postępowania zażaleniowego według norm prawem przepisanych.

W uzasadnieniu zażalenia skarżący podał, iż przysługująca wierzycielowi wobec niego kwota świadczenia pieniężnego została w toku postępowania zabezpieczającego zabezpieczona, a środki finansowe w kwocie 134.000 zł zostały przelane, najpierw na rachunek Komornika, a następnie na rachunek sum depozytowych Sądu Rejonowego w (...) Nadmienił również skarżący, iż kontrola instancyjna postanowienia Sądu Okręgowego w E. z dnia 04 kwietnia 2012 r. w przedmiocie udzielenia zabezpieczenia, dokonana przez Sąd Apelacyjny w G., skutkowałą zmianą skarżonego postanowienia w jego punkcie pierwszym litera „b”, w ten sposób, iż wniosek uprawnionego w tej części podlegał oddaleniu – a tym samym niezasadnie organ egzekucyjny naliczył opłatę od wierzytelności, wobec których zajęcie powinno być uchylone. Skarżący fakt uiszczenia na rachunek sum depozytowych Sądu Rejonowego w E. kwoty 134.000 zł w toku postępowania zabezpieczającego w sprawie Km (...) utożsamiał z brakiem przesłanek do zainicjowania postępowania egzekucyjnego w przedmiotowej sprawie, podnosząc tym samym, iż nie dał wierzycielowi podstaw do wszczęcia tego postępowania, gdyż dobrowolnie spełnił świadczenie, a jednocześnie nie miał wiedzy o podejmowanych przez wierzyciela czynnościach związanych z egzekucją roszczenia. Dłużnik powołał również okoliczność poczynienia z Komornikiem „ustaleń” w kwestii tego, iż postępowanie egzekucyjne nie będzie wszczęte, a organ egzekucyjny niezwłocznie po przedłożeniu mu przez wierzyciela tytułu wykonawczego dokona wypłaty świadczenia z sum zajętych w postępowaniu zabezpieczającym. Zdaniem skarżącego Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Elblągu H. K. opłatę egzekucyjną obliczył z naruszeniem art. 49 ust 1 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji, z uwagi na skierowanie postępowania egzekucyjnego jedynie do rachunku bankowego, co uzasadniało zastosowanie jedynie 8% stawki opłaty.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie, jako bezzasadne, nie zasługiwało na uwzględnienie.

Ustalenia poczynione przez Sąd pierwszej instancji w kwestii wysokości opłaty egzekucyjnej przysługującej Komornikowi Sądowemu przy Sądzie Rejonowym w Elblągu H. K. w związku z postępowaniem egzekucyjnym prowadzonym pod sygn. akt Km (...) były prawidłowe, przez co Sąd Okręgowy podziela w pełnym zakresie argumentację podawaną dla uzasadnienia tego stanowiska.

Zgodnie z treścią art. 770 k.p.c. dłużnik powinien zwrócić wierzycielowi koszty niezbędne do celowego przeprowadzenia egzekucji. Koszty ściąga się wraz z egzekwowanym roszczeniem. Koszt egzekucji ustala postanowieniem komornik, jeżeli przeprowadzenie egzekucji należy do niego. Na postanowienie sądu przysługuje zażalenie stronom oraz komornikowi. Mając na uwadze, że stosownie do art. 770 k.p.c. dłużnik powinien zwrócić wierzycielowi tylko koszty niezbędne do celowego przeprowadzenia egzekucji, w wypadku żądania przez wierzyciela dokonania czynności, które nie były niezbędne, powinien liczyć się on z tym, że dłużnik nie będzie obciążony kosztami za te czynności, a będzie nimi obciążony wierzyciel. Wszystkie inne koszty, które nie były niezbędne, obciążają wierzyciela. Ponosi on je na własny rachunek i ryzyko. Z kolei egzekucja jest celowa jedynie wówczas, gdy podejmowane przez komornika czynności mają wpływ na sprawne zaspokojenie żądania wierzyciela i są zgodne z przepisami prawa egzekucyjnego. Dłużnik nie powinien więc być obciążony kosztami, gdy nie dał on podstawy do wszczęcia przeciwko niemu postępowania egzekucyjnego, np. gdy realizuje dobrowolnie, w ustalonym terminie, nałożony na niego w tytule wykonawczym obowiązek (por. Kodeks postępowania cywilnego. Postępowanie zabezpieczające i egzekucyjne. Komentarz, komentarz do art. 770 k.p.c., Szczurek Z. (red.), System Informatyki Prawnej Lex Omega 2013).

Odnosząc powyższe okoliczności do stanu faktycznego sprawy wskazania wymaga, iż opłata egzekucja określona ostatecznie w skarżonym postanowieniu na kwotę 19.592,05 zł stanowiła należność, która przysługiwała Komornikowi Sądowemu przy Sądzie Rejonowym w Elblągu H. K. w związku z czynnościami przez niego przedsięwziętymi w toku postępowania pod sygn. akt Km (...) Argumentacja dłużnika zmierzała w kierunku wykazania, iż nie dał on wierzycielowi podstaw do zainicjowania postępowania egzekucyjnego, gdyż w toku postępowania zabezpieczającego złożył na rachunek bankowy Komornika kwotę 134.314,72 zł, a z ustaleń poczynionych z organem egzekucyjnym miało wynikać, iż wierzyciel będzie zaspokojony z tej kwoty niezwłocznie po doręczeniu tytułu wykonawczego – niemniej jednak z zaniechaniem wszczynania postępowania egzekucyjnego. Jak wynika ze stanowiska przedstawianego przez organ egzekucyjny, przekazane przez dłużnika kwoty zostały niezwłocznie przekazane na rachunek sum depozytowych Sądu Rejonowego w E..

W tych okolicznościach, co słusznie podkreślał Sąd pierwszej instancji, nie mogło być mowy o dobrowolnym spełnieniu świadczenia przez skarżącego, co ewentualnie uzasadniałoby jego stanowisko o braku podstaw do wszczynania postępowania egzekucyjnego przeciwko niemu. Należy również zwrócić uwagę na odmienne funkcje i cel postępowania zabezpieczającego i egzekucyjnego. Pierwsze z nich ma na celu ochronę interesu prawnego strony, aby poprzez zabezpieczenie roszczenia możliwym było osiągnięcie celów zapadłego w sprawie orzeczenia, zaś drugie inicjowanie jest już po wydaniu tytułu egzekucyjnego, celem zaspokojenia tego roszczenia. W przedmiotowej sprawie okolicznością nie podlegającą negacji było, iż w dniu 15 maja 2012 r. dłużnik dokonał przelewu kwoty 134.314,72 zł na rachunek bankowy Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Elblągu H. K. tytułem wykonania postanowienia wydanego w postępowaniu zabezpieczającym przez Sąd Okręgowy w E. w dniu 04 kwietnia 2012 r. w sprawie I Co (...), domagając się jednocześnie „odwołania wszystkich zajęć wierzytelności i rachunków bankowych” (k.95-96 akt sygn. Km (...)). W dniu 16 maja 2012 r. Komornik dokonał umorzenia wszelkich wcześniejszych zajęć wierzytelności przysługujących dłużnikowi, a przekazaną przez dłużnika kwotę przekazał na rachunek sum depozytowych Sądu Rejonowego w E.. Z uwagi na okoliczność przedłożenia przez wierzyciela wniosku o wszczęcie postępowania egzekucyjnego w dniu 10 stycznia 2013 r., Komornik zwrócił się do Sądu Rejonowego w E. o zwrot sum złożonych uprzednio do depozytu, a po wykonaniu czynności egzekucji z tej sumy i tym samym po zaspokojeniu roszczenia wierzyciela w całości, Komornik zwrócił się do dłużnika o wskazanie rachunku bankowego, na który miała zostać przekazana „nadwyżka” uiszczonej przez niego kwoty.

Nie zmienia to jednak faktu, iż dłużnik sam dobrowolnie nie spełnił świadczenia w postępowaniu egzekucyjnym. Również nie zasługiwała na aprobatę argumentacja skarżącego, iż opłata egzekucyjna powinna być ustalona w niższej wysokości, z uwagi choćby na treść postanowienia Sądu Apelacyjnego w G. z dnia 19 czerwca 2012 r., którym postanowienie Sądu Okręgowego w E. z dnia 04 kwietnia 2012 r. w przedmiocie zabezpieczenia roszczenia zostało zmienione w jego punkcie pierwszym literze „b” poprzez oddalenie wniosku uprawnionego (wierzyciela) w tej części. Z uzasadnienia postanowienia Sądu Apelacyjnego w G. wynika, iż wniosek wierzyciela został oddalony

we wskazywanej części z uwagi na okoliczność niewłaściwego określenia w nim sposobu zabezpieczenia co do zajęcia wierzytelności i innych praw majątkowych obowiązanego wobec ściśle określonych w nim podmiotów. Jako niezasadne okazały się natomiast zarzuty skarżącego co do ustalenia przez Sąd Okręgowy w E. wysokości sumy zabezpieczenia, co również znalazło odzwierciedlenie w uzasadnieniu powoływanego przez skarżącego postanowienia Sądu Apelacyjnego w G. z dnia 19 czerwca 2012 r. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Elblągu H. K. w sprawie Km (...) dokonał zajęcia szeregu wierzytelności przysługujących dłużnikowi wobec różnych podmiotów, a postępowanie zabezpieczające zostało umorzone w dniu 16 maja 2012 r. wobec dokonania przez dłużnika wpłaty na rachunek bankowy Komornika kwoty 134.314,72 zł. Mylne jest zapatrywanie skarżącego, iż Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Elblągu H. K. powinien był obliczyć opłatę egzekucyjną z zastosowaniem 8% stawki właściwej dla egzekucji jedynie z rachunku bankowego, kiedy w okolicznościach przedmiotowej sprawy zasadne było zastosowanie również stawki 15% tej opłaty z tytułu dobrowolnej wpłaty dłużnika. Gdyby komornik nie dokonał zajęcia wierzytelności u innych podmiotów, suma wpłacona dobrowolnie przez dłużnika uległaby zwiększeniu o kwotę 16.968,75 zł, od której opłata egzekucyjna wynosiłaby 15%, czyli tyle samo ile wynosi opłata egzekucyjna w przypadku zajęcia wierzytelności należnych dłużnikowi od innych osób.

Sąd pierwszej instancji słusznie odwołał się do unormowania art. 49 ust 6 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji, podkreślając, iż w przypadku gdy egzekwowane świadczenie zostało zabezpieczone przed wszczęciem postępowania egzekucyjnego, na poczet opłaty stosunkowej komornik zalicza opłatę za wykonanie postanowienia o udzieleniu zabezpieczenia, jeżeli pobrał ją od wierzyciela – co w okolicznościach przedmiotowej sprawy uzasadniało pomniejszenie ustalonej przez Komornika opłaty egzekucyjnej o kwotę 4.006,80 zł.

W tych okolicznościach zażalenie skarżącego w odniesieniu do rozstrzygnięcia zawartego w punkcie pierwszym postanowienia Sądu Rejonowego w E., jako bezzasadne, podlegało oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. i art. 13 § 2 k.p.c. (punkt 2).

Odnosnie wniosku dłużnika o obniżenie opłaty egzekucyjnej, złożonego w zażaleniu, wskazać należy, że właściwy do jego rozpoznania jest zgodnie z art. 49 ust. 7 i 9 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji sąd rejonowy, przy którym działa komornik, albowiem do wniosku, o którym mowa w ust.7, stosuje się odpowiednio przepisy art. 767-767⁴ kodeksu postępowania cywilnego.

Zażalenie dłużnika na czynność Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Elblągu H. K. dotyczącą wszczęcia postępowania egzekucyjnego jest nie dopuszczalne i podlega odrzuceniu.

Przepis art. 767⁴ § 1 k.p.c. stanowi, że zażalenie na postanowienie sądu przysługuje w wypadkach wskazanych w ustawie. Ustawa nie stanowi, że na postanowienie sądu rozstrzygające skargę na czynności Komornika polegające na zawiadomieniu dłużnika o wszczęciu egzekucji przysługuje zażalenie. Brak jest także podstaw do przyjęcia, że przy odpowiednim stosowaniu art. 394 § 1 k.p.c., że zaskarżone postanowienie jest kończącym postępowanie egzekucyjne, czy jego samodzielną część. Przeciwnie przepisy kodeksu postępowania cywilnego przewidują dalsze etapy egzekucji.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 373 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. i art. 13 § 2 k.p.c., zażalenie dłużnika na rozstrzygnięcie zawarte w punkcie drugim postanowienia Sądu Rejonowego w E., dotyczące czynności wszczęcia postępowania egzekucyjnego, podlegało odrzuceniu (punkt 1).